

## **Statystyka usług biznesowych — stan bieżący i zamierzenia**

---

Obserwowany w ostatnich latach rozwój usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej przyczynił się do wyodrębnienia nowego segmentu rynku usług, potocznie zwanych biznesowymi. Jakkolwiek nie istnieje ogólnie obowiązująca definicja, to można przyjąć, że jest to *całokształt usług świadczonych przez wyspecjalizowane firmy na rzecz innych przedsiębiorstw w celu zwiększenia ich efektywności, wydajności i konkurencyjności*<sup>1</sup>. Usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej obejmują zarówno usługi wymagające wysokiego poziomu wiedzy, technologii (informatyczne, prawnicze, rachunkowo-księgowe, usługi architektoniczne, inżynierskie itp.), jak również usługi o niskim udziale tych nakładów, np. usługi sprzątania obiektów.

W 2011 r. w Europie udział segmentu usług biznesowych w tworzeniu wartości dodanej brutto sektora usług wyniósł od ponad 34% w Rumunii do ok. 15% w Szwajcarii, a w odniesieniu do całkowitej wartości dodanej brutto tych krajów stanowił odpowiednio 17,1% i 10,5%.

---

<sup>1</sup> *Rynek wewnętrzny w 1996 r.* (1997), GUS, s. 89.



W Polsce w 2011 r. przedsiębiorstwa zaliczane do segmentu usług biznesowych wytworzyły ponad 22% wartości dodanej brutto całego sektora usług oraz 14,1% gospodarki narodowej ogółem. W przedsiębiorstwach świadczących usługi związane z obsługą działalności gospodarczej pracę znalazło prawie 15% osób pracujących w sektorze usług. Jednocześnie podmioty te stanowiły prawie 25% podmiotów gospodarki narodowej zaliczanych do sektora usług.

Wśród przedsiębiorstw świadczących usługi biznesowe prawie połowę stanowią podmioty świadczące usługi prawnicze, rachunkowo-księgowe i doradztwa podatkowego, usługi architektoniczne, inżynieryjne, badań i analiz technicznych oraz obsługujące rynek nieruchomości. W przedsiębiorstwach tych pracuje prawie 40% osób pracujących w usługach biznesowych.

Biorąc pod uwagę obroty sytuacja przedstawia się nieco inaczej. Dominującą rolę odgrywają przedsiębiorstwa obsługujące rynek nieruchomości, których obroty w 2011 r. osiągnęły prawie 30% obrotów omawianego segmentu usług. W dalszej kolejności prawie 12% stanowiły obroty przedsiębiorstw zajmujących się reklamą, badaniem rynku i opinii publicznej oraz ponad 11% przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki.

#### LICZBA PRZEDSIĘBIORSTW I OSÓB PRACUJĄCYCH ORAZ OBROTY W 2011 R.

| Wyszczególnienie (według PKD)                                                        | Przedsiębiorstwa         |              | Liczba osób pracujących |              | Obroty przedsiębiorstw |              |
|--------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|--------------|-------------------------|--------------|------------------------|--------------|
|                                                                                      | w liczbach bezwzględnych | w %          | w tys.                  | w %          | w tys. zł              | w %          |
| <b>Usługi biznesowe ogółem .....</b>                                                 | <b>317840</b>            | <b>100,0</b> | <b>1199</b>             | <b>100,0</b> | <b>225345</b>          | <b>100,0</b> |
| Działalność wydawnicza w zakresie oprogramowania .....                               | 1421                     | 0,4          | 7,5                     | 0,6          | 2225                   | 1,0          |
| Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwo w zakresie informatyki .....      | 33306                    | 10,5         | 101,4                   | 8,5          | 26097                  | 11,6         |
| Działalność usługowa w zakresie informacji .....                                     | 8407                     | 2,6          | 32,4                    | 2,7          | 7034                   | 3,1          |
| Obsługa nieruchomości .....                                                          | 40293                    | 12,7         | 174,7                   | 14,6         | 65408                  | 29,0         |
| Działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe .....               | 55879                    | 17,6         | 151,3                   | 12,6         | 17385                  | 7,7          |
| Działalność firm centralnych; doradztwo w zarządzaniu .....                          | 26180                    | 8,2          | 75,8                    | 6,3          | 19379                  | 8,6          |
| Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne ..... | 54089                    | 17,0         | 140,1                   | 11,7         | 22502                  | 10,0         |
| Reklama, badanie rynku i opinii publicznej .....                                     | 23845                    | 7,5          | 69,2                    | 5,8          | 26580                  | 11,8         |
| Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna .....                      | 32880                    | 10,3         | 54,6                    | 4,6          | 7744                   | 3,4          |
| Działalność związana z zatrudnieniem .....                                           | 2733                     | 0,9          | 103,8                   | 8,7          | 6694                   | 3,0          |
| Działalność detektywistyczna i ochroniarska .....                                    | 3216                     | 1,0          | 133,2                   | 11,1         | 8007                   | 3,6          |
| Utrzymanie porządku w budynkach i zagospodarowanie terenów zieleni .....             | 21022                    | 6,6          | 103,6                   | 8,6          | 6863                   | 3,0          |
| Administracyjna obsługa biura; wspomaganie działalności gospodarczej .....           | 14569                    | 4,6          | 51,1                    | 4,3          | 9426                   | 4,2          |

Ź r ó d ł o: na podstawie strukturalnej statystyki przedsiębiorstw, dane GUS.

Badania segmentu usług związanych z obsługą działalności gospodarczej obejmują według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) następujące działy w ramach sekcji:

- Sekcja J — Informacja i komunikacja, działy: 58.2 — Działalność wydawnicza w zakresie oprogramowania, 62 — Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana, 63 — Działalność usługowa w zakresie informacji;
- Sekcja L — Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości;
- Sekcja M — Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, działy: 69 — Działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe, 70 — Działalność firm centralnych; Doradztwo związane z zarządzaniem, 71 — Działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne, 73 — Reklama, badanie rynku i opinii publicznej, 74 — Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna;
- Sekcja N — Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, działy: 78 — Działalność związana z zatrudnieniem, 80 — Działalność detektywistyczna i ochroniarska, 81 — Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni, 82 — Działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej.

Zakres ten jest zbieżny z pracami prowadzonymi w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego.

Dokonując przeglądu badań obejmujących usługi związane z obsługą działalności gospodarczej należy uwzględnić fakt, że ich zakres uwarunkowany jest wymaganiami wynikającymi z członkostwa Polski w Unii Europejskiej (UE).

Zgodnie z **rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1158/2005 z 6 lipca 2005 r. zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1165/98 dotyczące krótkoterminowej statystyki** państwa członkowskie UE mają obowiązek dostarczania do Eurostatu z częstotliwością kwartalną danych w zakresie następujących zmiennych: obroty, liczba osób pracujących, przepracowane godziny, wynagrodzenia i płace brutto oraz ceny producenta dla określonych grupowań działalności usługowej, w tym zaliczanych do usług biznesowych<sup>2</sup>.

Wszystkie zmienne (z wyjątkiem cen producenta) przekazywane są w formie wskaźników lub liczb bezwzględnych. Zmienną dotyczącą cen produkcji należy przekazywać wyrażoną wskaźnikiem. Dane dostarczane są w postaci niewyrównanej. Jedynie w przypadku obrotów obowiązuje przekazywanie tej zmiennej również w postaci wyrównanej dniami roboczymi. Termin przekazywania danych to 60 dni lub 90 dni (dla cen producenta) po zakończeniu kwartału sprawozdawczego.

---

<sup>2</sup> Według PKD dla zmiennej: obroty — 58, 62, 63, 71, 73, 74, 78, 80, 81.2, 82 oraz suma (69 i 70.2), liczba pracujących — 58, 62, 63; suma (69, 70.2, 71, 73 i 74); suma (78, 79, 80, 81.2 i 82), godziny przepracowane oraz wynagrodzenia i płace brutto — Sekcja J, suma (69, 70.2, 71, 73 i 74), suma (78, 79, 80, 81.2 i 82), ceny produkcji — 62, 63.1, 63.9, 71, 73, 78, 80, 81.2; suma (69.1, 69.2 i 70.2).

Zgodnie z **rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 295/2008 z 11 marca 2008 r. w sprawie statystyki strukturalnej przedsiębiorstw** Polska zobowiązana jest dostarczać do Eurostatu w ramach:

- załącznika I *Wspólny moduł dla rocznych statystyk strukturalnych* — roczne dane w zakresie zmiennych demograficznych (liczba przedsiębiorstw i jednostek lokalnych), jak również dane księgowe, w tym m.in. obroty, wartość produkcji, wartość dodana w kosztach czynników produkcji, informacje dotyczące zatrudnienia, np. liczba pracujących i zatrudnionych czy też zmienną odnoszącą się do rachunku obrotów kapitałowych — inwestycje brutto w dobra materialne.

Wyniki przekazywane są według klas PKD dla sekcji B—N i działu 95 (według NACE Rev. 2) w podziale na klasy wielkości według liczby osób pracujących w terminie 18 miesięcy od zakończenia roku sprawozdawczego;

- załącznika VIII *Moduł szczegółowy dla statystyki strukturalnej dotyczącej usług dla przedsiębiorstw* — roczne dane dotyczące liczby przedsiębiorstw, wartości obrotów w podziale według produktu oraz według siedziby klienta.

Wyniki te przekazywane są z częstotliwością roczną dla populacji przedsiębiorstw z liczbą pracujących 20 osób i więcej, dotyczą one działalności: związanej z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz powiązanej (PKD dział 62), związanej z zatrudnieniem (PKD dział 78), wydawniczej w zakresie oprogramowania (PKD grupa 58.2), przetwarzania danych; zarządzania stronami internetowymi (hosting) i podobnej działalności; portali internetowych (PKD grupa 63.1) i reklamy (PKD grupa 73.1), a także przekazywane cyklicznie, co 2 lata, które dotyczą: działalności prawniczej (PKD grupa 69.1) i rachunkowo-księgowej; doradztwa podatkowego (PKD grupa 69.2) i związanego z zarządzaniem (PKD grupa 70.2), działalności w zakresie architektury i inżynierii oraz związanego z nią doradztwa technicznego (PKD grupa 71.1), badań i analiz technicznych (PKD grupa 71.2), badań rynku i opinii publicznej (PKD grupa 73.2) — w terminie 18 miesięcy od zakończenia roku sprawozdawczego.

Z kolei **rozporządzenie (WE) nr 184/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z 12 stycznia 2005 r. w sprawie statystyki Wspólnoty w zakresie bilansu płatniczego, międzynarodowego handlu usługami i zagranicznych inwestycji bezpośrednich** nakłada na kraje członkowskie obowiązek dostarczania danych dotyczących obrotów usługowych z zagranicą w podziale geograficznym dla 10 podstawowych grup usług (w tym m.in.: usługi: informatyczne i informacyjne oraz gospodarcze, takie jak np.: prawne, w zakresie księgowości i rachunkowości, audyt i doradztwo podatkowe, reklama, badania rynku i sondaże opinii publicznej, a także architektoniczne, inżynieryjne i pozostałe techniczne). Wyniki opracowywane są rocznie i kwartalnie na różnym poziomie szczegółowości w zależności od częstotliwości. Termin przekazywania danych to 3 miesiące od zakończenia kwartału sprawozdawczego i 9 miesięcy od zakończenia roku sprawozdawczego.

Wymagania międzynarodowe mają bezpośredni wpływ na zakres danych opracowywanych dla usług biznesowych. Zakres ten jest spójny z potrzebami informacyjnymi zgłaszanymi przez odbiorców krajowych i zwykle stanowi uszczegółowienie tych wymagań.

## *BADANIA STATYSTYCZNE USŁUG ZWIĄZANYCH Z OBSŁUGĄ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ*

W statystyce publicznej prowadzone są badania obejmujące segment usług związanych z obsługą działalności gospodarczej. W *Programie badań statystycznych statystyki publicznej* można znaleźć badania, które obejmują całą gospodarkę narodową i dostarczają jednolity dla wszystkich przedsiębiorstw zestaw informacji o ich sytuacji ekonomiczno-finansowej. Zaletą tych badań jest możliwość porównania wyników uzyskanych dla przedsiębiorstw zaliczanych do usług biznesowych z wynikami dla całej gospodarki narodowej czy poszczególnych jej sektorów. Prowadzone są również badania, których celem jest zebranie bardziej szczegółowych danych uwzględniających specyfikę rynku usług, w tym w szczególności rynku usług biznesowych.

### ***Roczne badanie działalności gospodarczej przedsiębiorstw***

Jest to podstawowe badanie z zakresu statystyki gospodarczej, którego celem jest zebranie kompleksowej informacji o wynikach ekonomiczno-finansowych uzyskanych przez przedsiębiorstwa, a także zmian zachodzących w wewnętrznej strukturze rodzajowej i własnościowej działalności przedsiębiorstw i jej rozmieszczeniu terytorialnym.

Badanie obejmuje przedsiębiorstwa prowadzące działalność zaliczaną do różnych sektorów gospodarki narodowej, w tym również określoną jako usługi biznesowe. W badaniu uwzględnione są następujące sekcje: A (z wyłączeniem osób fizycznych prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne), B, C, D, E, F, G, H, I, J, K (z wyłączeniem banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, instytucji ubezpieczeniowych, biur i domów maklerskich, towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz towarzystw funduszy emerytalnych), L, M, N, P (z wyłączeniem szkolnictwa wyższego), Q (z wyłączeniem samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej), R i S<sup>3</sup>.

Dane z badania dotyczą rocznych informacji zawartych w sprawozdaniach finansowych przedsiębiorstw. Dla statystyki usług biznesowych wykorzystywane są z tego badania dane dotyczące przychodów i kosztów, jak również informacje na temat zatrudnienia.

---

<sup>3</sup> Sekcja A — Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo; Sekcja B — Górnictwo i wydobywanie; Sekcja C — Przetwórstwo przemysłowe; Sekcja D — Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; Sekcja E — Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; Sekcja F — Budownictwo; Sekcja G — Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; Sekcja H — Transport i gospodarka magazynowa; Sekcja I — Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; Sekcja J — Informacja i komunikacja; Sekcja K — Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; Sekcja L — Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; Sekcja M — Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Sekcja N — Działalność w zakresie usług administrowania i działalność; Sekcja P — Edukacja; Sekcja Q — Opieka zdrowotna i pomoc społeczna; Sekcja R — Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją; Sekcja S — Pozostała działalność usługowa.

Badanie uwzględnia wymagania nałożone na kraje członkowskie UE przez wspomniane rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 295/2008 z 11 marca 2008 r.

Zebrane dane wykorzystane są przy sporządzaniu zestawień w zakresie produkcji globalnej, zużycia pośredniego i wartości dodanej brutto dla potrzeb badania *Rachunków narodowych niefinansowych według sektorów i podsektorów instytucjonalnych*. Ponadto informacje dotyczące obrotów ogółem, liczby osób pracujących i liczby przedsiębiorstw stanowią przedmiot analiz sytuacji badanych przedsiębiorstw świadczących usługi związane z obsługą działalności gospodarczej.

## *OCENA PRZEDSIĘBIORSTW ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI ZWIĄZANE Z OBSŁUGĄ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ*

### ***Stan bieżący***

Celem badania jest opracowanie informacji dotyczących obrotów według produktu i siedziby odbiorcy przedsiębiorstw prowadzących działalność: wydawniczą w zakresie oprogramowania (PKD grupa 58.2), związaną z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki i powiązaną (PKD dział 62), usługową w zakresie informacji (PKD dział 63), prawniczą (PKD grupa 69.1), rachunkowo-księgową i doradztwa podatkowego (PKD grupa 69.2), dotyczącą doradztwa związanego z zarządzaniem (PKD grupa 70.2) oraz architektury i inżynierii, badań i analiz technicznych (PKD dział 71), reklamy, badań rynku i opinii publicznej (PKD dział 73), a także związaną z zatrudnieniem (PKD dział 78).

Badanie realizowane jest zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 295/2008 z 11 marca 2008 r. Pierwszym okresem sprawozdawczym był rok 2009.

Badanie obejmuje wszystkie podmioty prowadzące przytoczoną działalność usługową z liczbą pracujących 10 osób i więcej, natomiast do Eurostatu przekazywane są dane dla populacji podmiotów z liczbą pracujących 20 i więcej osób.

W ramach badania uzyskiwane są informacje o wartości rocznych obrotów w podziale według produktu (na poziomie wybranych grupowań Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług — PKWiU) oraz siedziby klienta (kraj, kraje UE i kraje spoza UE). Dane zbierane są od respondentów poprzez portal sprawozdawczy przy wykorzystaniu elektronicznego *Sprawozdania ze sprzedaży usług związanych z obsługą działalności gospodarczej*.

Wyniki badania udostępniane są w publikacji *Rynek wewnętrzny*. Ponadto zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym strukturalnej statystyki przedsiębiorstw dane przekazywane są do Eurostatu w terminie 18 miesięcy od zakończenia roku kalendarzowego.

## **Plany**

Zgodnie z *Wieloletnim programem polskiej statystyki publicznej* do 2017 r. przewiduje się rozszerzenie badania na podmioty z liczbą pracujących 9 osób i mniej.

### *POPYT NA USŁUGI*

#### **Stan bieżący**

Celem badania jest opracowanie informacji o zapotrzebowaniu przedsiębiorstw na niektóre rodzaje usług (wartość usług zakupionych od innych przedsiębiorstw) oraz sposobu ich nabywania (wewnątrz przedsiębiorstwa, w ramach grupy przedsiębiorstw, od obcego przedsiębiorstwa na podstawie umowy stałej bądź jednorazowego zlecenia), kierunków pozyskiwania usług (kraj/zagranica), barier uniemożliwiających ich nabywanie oraz planów w tym zakresie.

Badanie wprowadzono do statystyki publicznej w odpowiedzi na potrzebę obserwacji wzajemnych zależności pomiędzy segmentem usług biznesowych i pozostałymi sektorami gospodarki. Rozwój segmentu usług związanych z obsługą działalności gospodarczej jest bowiem nierozdzielnie związany m.in. z efektem zjawiska outsourcingu. Usługi biznesowe stają się jednym z czynników produkcji wpływających na efektywność działania podmiotów gospodarczych, a jednocześnie popyt na te usługi uzależniony jest od globalnego wzrostu gospodarczego.

Badaniem objęto podmioty z liczbą pracujących 50 osób i więcej prowadzące działalność według PKD w sekcjach:

- C — Przetwórstwo przemysłowe;
- F — Budownictwo;
- G — Handel hurtowy i detaliczny; Naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle;
- H — Transport i gospodarka magazynowa;
- I — Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi;
- J — Informacja i komunikacja, działy 61—63;
- K — Działalność finansowa i ubezpieczeniowa;
- L — Działalność związana z obsługą nieruchomości;
- M — Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna;
- N — Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca.

Badanie prowadzone jest co 5 lat, a pierwszym okresem sprawozdawczym był rok 2010.

Wyniki pierwszej edycji badania znajdują się w publikacji *Rynek wewnętrzny w 2010 r.* Ponadto dane wykorzystano do wewnętrznych analiz, których celem było porównanie strony popytowej i podażowej rynku usług biznesowych.

## Plany

W związku z potrzebą obserwacji zjawiska outsourcingu usług w większej populacji przedsiębiorstw, w ramach *Wieloletniego programu polskiej statystyki publicznej* do 2017 r. planowane jest rozszerzenie zakresu podmiotowego badania o podmioty z liczbą pracujących 10—49 osób.

### BIEŻĄCA OCENA DZIAŁALNOŚCI USŁUGOWEJ

#### Stan bieżący

Badanie ma na celu zestawienie krótkookresowych informacji umożliwiających ocenę bieżącej działalności przedsiębiorstw zajmujących się m.in.: oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki, usługami w zakresie informacji oraz działalnością profesjonalną i techniczną w zakresie usług administrowania, jak również wspierającą oraz pozostałą indywidualną działalność usługową.

Przedmiotem badania są informacje o wartości przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług, wartości obrotów, wskaźników obrotów, liczby jednostek i osób pracujących.

W badaniu wykorzystywane są wtórnie dane dotyczące wartości przychodów i obrotów, liczby jednostek i liczby osób pracujących otrzymywane z częstotliwością miesięczną w badaniu *Ocena bieżącej działalności gospodarczej przedsiębiorstw* na formularzu statystycznym DG-1 *Meldunek o działalności gospodarczej*.

Zakres podmiotowy badania pierwotnego obejmuje wszystkie osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne z liczbą pracujących powyżej 49 osób oraz podmioty wybrane do badania metodą reprezentacyjną o liczbie pracujących 10—49 osób. Według stanu na 30 czerwca 2012 r. badaniem objętych było 3831 takich przedsiębiorstw.

Na podstawie danych dotyczących zmiennej obrót w postaci wartości absolutnych opracowywane są kwartalne wskaźniki przy podstawie 2010=100 oraz kwartał analogiczny roku poprzedniego=100 w postaci niewyrównanej oraz wyrównanej dniami roboczymi dla grupowań wymaganych rozporządzeniem (WE) Nr 1158/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z 6 lipca 2005 r., tj.:

- |            |                                                                                                          |
|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| — Dział 58 | — Działalność wydawnicza;                                                                                |
| — Dział 62 | — Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana; |
| — Dział 63 | — Działalność usługowa w zakresie informacji;                                                            |
| — Dział 71 | — Działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne;                        |
| — Dział 73 | — Reklama, badanie rynku i opinii publicznej;                                                            |
| — Dział 74 | — Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna;                                             |
| — Dział 78 | — Działalność związana z zatrudnieniem;                                                                  |

- Dział 80 — Działalność detektywistyczna i ochroniarska;
- Grupa 81.2 — Sprzątanie obiektów;
- Dział 82 — Działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej;
- Dział 69 + Grupa 70.2 — Działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa oraz Działalność związana z zarządzaniem.

Tak opracowane wskaźniki udostępniane są na stronie internetowej GUS [http://www.stat.gov.pl/gus/wskazniki\\_makroekon\\_PLK\\_HTML.htm](http://www.stat.gov.pl/gus/wskazniki_makroekon_PLK_HTML.htm) w zakładce *Kwartalne wskaźniki makroekonomiczne* w terminie 25 dni po zakończeniu kwartału sprawozdawczego. Dane znajdują się również w publikacji *Rynek wewnętrzny*. Ponadto wskaźniki przy podstawie 2010=100 przekazywane są do Eurostatu w terminie 60 dni od zakończenia kwartału sprawozdawczego.

## **Plany**

Rosnące znaczenie sektora usług na rynku UE, jak również w poszczególnych krajach członkowskich spowodowało, że Eurostat planuje wprowadzenie zmian w statystyce krótkookresowej. Ich celem będzie poprawa dostępności danych umożliwiających ocenę rozwoju działalności usługowej (obecnie tylko 6 wskaźników krótkookresowych dotyczy usług, natomiast 14 — przemysłu, a 11 — budownictwa).

Zakres grupowań, dla których obowiązkowe będzie przekazywanie wskaźnika dla zmiennej dotyczącej obrotów, zostanie rozszerzony o działalność związaną z:

- obsługą rynku nieruchomości (PKD dział 68),
- wynajmem i dzierżawą (PKD dział 77),
- utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni (PKD dział 81).

Dotychczasowy wskaźnik dla agregatu 69+70.2 będzie zastąpiony dwoma wskaźnikami, tj. dotyczącym prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego (PKD dział 69) oraz dotyczącym działalności związanej z zarządzaniem (PKD grupa 70.2). Nie będzie obowiązku przekazywania wskaźnika dla działalności związanej ze sprzątaniem obiektów (PKD grupa 81.2). W przypadku Polski dodatkowy obowiązek nie spowoduje nadmiernego obciążenia statystyki publicznej, gdyż dane wartościowe dotyczące obrotów według nowego grupowania działalności uzyskiwane są już w ramach badania *Ocena bieżącej działalności gospodarczej przedsiębiorstw*.

Ponadto w ramach statystyki krótkookresowej przedsiębiorstw na kraje członkowskie UE nałożony zostanie obowiązek dostarczania danych w zakresie nowej zmiennej „wskaźnik produkcji usług”. W celu wypracowania metodologii kalkulowania tego wskaźnika prowadzona jest praca metodologiczna *Indeks produkcji sektora usług*. Ponadto w 2012 r. w Eurostacie powołano grupę zadaniową, która zajęła się opracowaniem wytycznych metodologii liczenia wskaźnika produkcji

usług. Każdy z krajów uczestniczących w pracach tej grupy zobowiązano do opracowania krótkiej charakterystyki przydzielonej działalności oraz próbnych kalkulacji wskaźnika. Polska zobowiązała się do przygotowania materiałów dla działalności związanej z zatrudnieniem. Wynikiem prac zespołu ma być podręcznik zawierający praktyczne rekomendacje dotyczące opracowywania wskaźnika produkcji usług. Przewiduje się, że wprowadzenie ewentualnych zmian w wymaganiach Eurostatu będzie miało miejsce w latach 2017 i 2018.

### *PRACA METODOLOGICZNA „INDEKS PRODUKCJI SEKTORA USŁUG”*

Rozpoczęcie prac nad opracowaniem metodologii liczenia wskaźnika produkcji sektora usług dla Polski podyktowane było pierwotnie potrzebą stworzenia wskaźnika/ów monitoringu sytuacji społeczno-gospodarczej kraju. Źródłem wiedzy na temat stosowanych rozwiązań metodologicznych były prace Grupy Voorburg ds. statystyki usług (*Voorburg Group on Services Statistics — VGSS*)<sup>4</sup>, w których Polska uczestniczy aktywnie od 2006 r.

Dotychczas dokonano przeglądu międzynarodowych wytycznych opracowywania wskaźnika produkcji sektora usług, jak również poznano metody i doświadczenia różnych krajów uwzględniających specyfikę poszczególnych rodzajów działalności usługowej. Przeprowadzono również analizę dostępnych źródeł informacji umożliwiających opracowanie wskaźnika produkcji sektora usług dla Polski.

Planowane jest przygotowanie raportu zawierającego opis międzynarodowych wytycznych dotyczących opracowania wskaźników produkcji sektora usług oraz możliwości ich zastosowania w krajowej statystyce publicznej. Przewidywanym efektem końcowym prac ma być uzyskanie wstępnego zestawienia dostępnych danych oraz eksperymentalne opracowanie wskaźnika produkcji sektora usług wraz z krótkim raportem opisującym metodologię tej pracy.

W przeszłości należałoby rozważyć inne elementy metodologii liczenia wskaźnika, takie jak: podział produkcji według typu usługobiorcy; konsumenci indywidualni a przedsiębiorstwa, a także wybór odpowiednich deflatorów do uzyskania realnej wartości produkcji. Wskazane jest również wyodrębnienie z niej wartości produkcji świadczonej na rzecz nierezydentów.

### *BADANIE CEN PRODUCENTÓW USŁUG*

#### *Stan bieżący*

Badanie jest prowadzone zgodnie z wymaganiami wspomnianego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1158/2005 z 6 lipca 2005 r. Jego celem jest uzyskanie krótkoterminowych wskaźników odzwierciedlających przeciętne zmiany cen usług świadczonych przez przedsiębiorstwa.

---

<sup>4</sup> Gremium to powstało w 1986 r. z inicjatywy Urzędu Statystycznego Kanady w odpowiedzi na postulaty ONZ jako nieformalne forum wsparcia rozwoju statystyki usług.

Badaniem objętych jest ok. 340 podmiotów o liczbie pracujących 10 osób i więcej prowadzących działalność gospodarczą dotyczącą:

- oprogramowania i doradztwa w zakresie informatyki oraz działalności powiązanej (PKD dział 62);
- usług w zakresie informacji (PKD dział 63);
- działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego (PKD dział 69);
- doradztwa związanego z zarządzaniem (PKD grupa 70.2);
- działalności w zakresie architektury i inżynierii, badań i analiz technicznych (PKD dział 71);
- reklamy, badania rynku i opinii publicznej (PKD dział 73);
- działalności związanej z zatrudnieniem (PKD dział 78);
- działalności detektywistycznej i ochroniarskiej (PKD dział 80);
- sprzątania obiektów (PKD grupa 81.2).

Badanie jest realizowane na podstawie sprawozdań C-06 — *o cenach producentów usług* oraz C-06/RU — *o cenach producentów usług związanych z zatrudnieniem*. Przedmiotem badania są ceny producentów wybranych usług świadczonych w kraju przedsiębiorcom lub osobom reprezentującym przedsiębiorstwo, a także konsumentom indywidualnym.

Przez cenę producenta usługi rozumie się kwotę uzyskiwaną przez producenta od nabywcy za wykonaną usługę pomniejszoną o należny podatek od towarów i usług VAT oraz uwzględniającą ewentualne dopłaty, opusty i bonifikaty przewidziane w warunkach umowy. Badaniem jest objętych ok. 1400 reprezentantów usług.

Wynikiem badania są kwartalne wskaźniki cen usług przy podstawie 2010=100 oraz kwartał poprzedni=100 w podziale na klasy, grupy i działy według PKD dla Polski ogółem. Od 2013 r., zgodnie z wymaganiami Eurostatu, oblicza się je za pomocą formuły Laspeyresa przy wykorzystaniu systemu wag z roku 2010.

Wskaźniki te przekazywane są do Eurostatu w terminie 90 dni od zakończenia kwartału sprawozdawczego. Ponadto dane te wykorzystywane są jako deflatory przy opracowywaniu zestawień produkcji globalnej, zużycia pośredniego i wartości dodanej brutto na potrzeby rachunków narodowych oraz w pracy metodologicznej nad opracowaniem indeksu produkcji sektora usług.

## **Plany**

*Badanie cen producentów usług* jest stosunkowo nowe, wprowadzono go do programu badań statystycznych statystyki publicznej w roku 2008. Doświadczenia związane z jego realizacją pokazują, że w celu poprawienia jakości uzyskiwanych wyników wskazane jest wprowadzenie szeregu zmian w sposobie zbierania danych. W 2013 r. rozpoczęto pracę metodologiczną *Badanie cen producentów usług — doskonalenie metodologii i rozszerzenie zakresu podmiotowego*

*badania.* Celem tej pracy jest zmodyfikowanie obowiązującego formularza oraz opracowanie nowego, który będzie ujmować planowaną do badania działalność:

- w zakresie obsługi rynku nieruchomości (PKD dział 68);
- pozostałą naukową, profesjonalną i techniczną (PKD dział 74);
- w zakresie wynajmu i dzierżawy (PKD dział 77);
- prowadzoną przez organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałą działalność usługową w zakresie rezerwacji i działalności z nią związaną (PKD dział 79);
- związaną z administracyjną obsługą biura i pozostałą działalność wspomagającą prowadzenie działalności gospodarczej (PKD dział 82).

Ostateczna decyzja o rozszerzeniu zakresu badania cen producentów usług będzie zależała od zapotrzebowania na wskaźniki cen, która powstanie w efekcie prac nad wskaźnikiem produkcji sektora usług. Przewiduje się, że wprowadzenie ewentualnych zmian w wymaganiach Eurostatu nastąpi w latach 2017 i 2018.

*PRACA METODOLOGICZNA „BADANIE CEN PRODUCENTÓW USŁUG  
— DOSKONALENIE METODOLOGII  
I ROZSZERZENIE ZAKRESU PODMIOTOWEGO BADANIA”*

Celem pracy jest wprowadzenie zmian w formularzach stosowanych w badaniu cen producentów usług, które umożliwią dokładniejsze odzwierciedlenie specyfiki poszczególnych rodzajów działalności objętych badaniem, a także rozszerzenie zakresu podmiotowego badania wynikające z planowanych przez Eurostat zmian w rozporządzeniu Rady UE nr 1165/98 z 19 maja 1998 r. dotyczącym statystyki krótkookresowej.

W ramach prowadzonych prac przewiduje się przegląd:

- międzynarodowych wytycznych metodologicznych odnośnie opracowywania wskaźników cen producentów usług, m.in. poprzez udział w pracach Grupy Voorburg;
- metod i doświadczeń innych krajów w uzyskiwaniu danych niezbędnych do opracowania wskaźników z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych rodzajów działalności usługowej.

Planowane jest również przeprowadzenie badania pilotażowego mającego na celu przygotowanie propozycji zmian do formularzy wykorzystywanych obecnie w badaniu cen producentów usług oraz opracowania nowych wzorów formularzy do badania działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości, pozostałej działalności naukowej, profesjonalnej i technicznej, wynajmu i dzierżawy, działalności związanej z administracyjną obsługą biura i pozostałej działalności wspomagającej prowadzenie działalności gospodarczej.

Badanie będzie miało formę ankiety, która pozwoli ocenić realne możliwości uzyskiwania danych od jednostek sprawozdawczych oraz określić czynniki wpływające na kształtowanie się cen usług, mechanizmy ustalania cen przez przedsiębiorstwa oraz możliwe do zastosowania metody badania cen.

### **Stan bieżący**

Celem tego badania jest opracowanie informacji na temat obrotów realizowanych w międzynarodowej wymianie usług, tj. wartości usług nabywanych i dostarczanych w ramach wymiany międzynarodowej przez podmioty gospodarki narodowej w podziale na poszczególne typy usług i według podziału geograficznego zgodnie z wymogami rozporządzenia (WE) nr 184/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z 12 stycznia 2005 r. w sprawie statystyki Wspólnoty w zakresie bilansu płatniczego, międzynarodowego handlu usługami i zagranicznych inwestycji bezpośrednich.

Zakresem badania objęci są wszyscy rezydenci — podmioty gospodarki narodowej, których przychody i/lub rozchody z tytułu międzynarodowego handlu usługami przekraczają kwotę progów wartościowych. Dane uzyskiwane są z częstotliwością roczną lub kwartalną w zależności od wielkości obrotów uzyskiwanych przez te podmioty w wymianie usług z nierezydentami.

Dane zbierane są w podziale geograficznym i w rozbiciu na rodzaje usług według Rozszerzonej Klasyfikacji Usług w Bilansie Płatniczym (*Extended Balance of Payments Services Classification* — EBOPS). W tej klasyfikacji usługi są podzielone na 10 podstawowych grup, wśród których jest blok dotyczący usług informatycznych i informacyjnych oraz blok obejmujący usługi gospodarcze, np.: usługi prawne, usługi w zakresie księgowości i rachunkowości, audytu i doradztwa podatkowego, reklama, badania rynku i sondaże opinii publicznej, usługi architektoniczne, inżynieryjne i pozostałe techniczne.

Dane roczne i kwortalne wykorzystywane są przez NBP do opracowywania zestawienia bilansu płatniczego, które prezentowane są w publikacji *Bilans płatniczy*. Zgodnie ze wspomnianym rozporządzeniem (WE) nr 184/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z 12 stycznia 2005 r. kwortalne dane dotyczące bilansu płatniczego przekazywane są przez NBP do Eurostatu w terminie 3 miesięcy od zakończenia kwartału sprawozdawczego, natomiast dane roczne dotyczące międzynarodowego handlu usługami przekazywane w terminie 9 miesięcy od zakończenia roku sprawozdawczego. Roczne wyniki badania w zakresie międzynarodowego handlu usługami publikowane są w rocznikach handlu zagranicznego opracowywanych przez GUS.

### **Plany**

W związku z rosnącym znaczeniem usług w wymianie międzynarodowej oraz coraz większym zainteresowaniem różnych grup użytkowników danych, uwzględniając ramowe Rozporządzenie Integrujące Statystykę Gospodarczą (*Framework Regulation Integrating Business Statistics* — FRIBS), planowana jest poprawa dostępności danych z zakresu usług oraz zrównoważenie statystyki towarowej ze statystyką usługową. W tym celu przewidziano opracowanie danych dotyczących:

- międzynarodowej wymiany usług według cech przedsiębiorstwa (*Service Trade by Enterprises Characteristics* — STEC).

Pozwoli to na wypełnienie luki między statystyką usług a inną statystyką gospodarczą. Zadanie to będzie wspierane przez utworzoną przez Eurostat grupę zadaniową ds. STEC, w której również będzie uczestniczyć przedstawiciel GUS. Celem tej grupy będzie opracowanie wytycznych metodologicznych niezbędnych przy opracowywaniu tablic STEC oraz ujednolicenie ich zakresu przedmiotowego z uwzględnieniem stopnia agregacji danych. Wprowadzenie obowiązku naliczania tablic STEC jest planowane na 2015 r.;

- usług według klasyfikacji CPA (*Statistical Classification of Products by Activity in the European Economic Community*) spójnej z PKWiU.

Na skutek całkowitej zmiany klasyfikacji niezbędne będą prace mające na celu zrewidowanie szczegółowości uzyskiwanych danych, jak i klasyfikacji poszczególnych rodzajów usług. Nie wszystkie usługi badane na podstawie klasyfikacji EBOPS mają swoje odpowiedniki w klasyfikacji CPA, np. podróże zagraniczne. Dostosowywanie powinno być zakończone do 2020 r. Aktualnie wdrażane są wytyczne 6 edycji podręcznika ds. bilansu płatniczego (*Balance of Payments Manual* — BPM6). Wiąże się to m.in. z rozszerzeniem zakresu badanych usług (np. usługi uszlachetniania, usługi badawczo-rozwojowe czy opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej).

### WYKORZYSTANIE DANYCH ADMINISTRACYJNYCH

W badaniach w zakresie usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wykorzystywane są dane pochodzące z systemu informacyjnego Ministerstwa Finansów o podatku VAT.

Informacje te służą do:

- wyznaczania obowiązku sprawozdawczego podmiotów gospodarczych na użytek badania *Międzynarodowy handel usługami*;
- imputacji danych dla brakujących sprawozdań zbieranych w badaniu *Ocena przedsiębiorstw świadczących usługi związane z obsługą działalności gospodarczej*;
- do próbnych doszacowań danych o wartości obrotów dla przedsiębiorstw z liczbą pracujących 9 osób i mniej w badaniu *Bieżąca ocena wybranych działalności usługowych*.

### ROLA GRUPY VOORBURG W STATYSTYCE USŁUG ZWIĄZANEJ Z OBSŁUGĄ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Za główny cel pracy grupy przyjęto identyfikowanie i definiowanie działalności usługowej oraz jej produktów, pomiar wartości produkcji, jak również po-

dejmowanie działań na rzecz opracowania jednolitej metodologii badania cen producenta dla usług jako deflatora produkcji. Miało to na celu polepszenie jakości pomiaru PKB poszczególnych komponentów usługowych w cenach stałych, a docelowo stworzenie wskaźnika produkcji sektora usług.

Grupa Voorburg stanowi swego rodzaju inspirację w rozwoju statystyki usług, w tym także statystyki usług biznesowych. Prosty przykładem jest obserwowane wśród krajów członkowskich UE ograniczenie działań na rzecz statystyki, dotyczących realizacji wymagań nałożonych przez akty prawne UE. W dobie ograniczania wydatków budżetowych realizowane są tylko te badania, które dostarczają danych niezbędnych do funkcjonowania w strukturach UE. Tymczasem na forum grupy można poznać działania podejmowane przez inne niż europejskie systemy statystyczne.

GUS uczestniczy aktywnie w pracach Grupy Voorburg od 2006 r. (z wyjątkiem roku 2007). Doświadczenia i zdobyta tam wiedza wspomogły sprecyzowanie wizji rozwoju statystyki usług w Polsce. Pozwoliło to na odmienne, niż dotychczas, spojrzenie na zadania leżące w kompetencjach urzędu w zakresie statystyki usług. Ze względu na duże zaangażowanie Polski w prace grupy, GUS został wybrany na gospodarza spotkania w 2012 r. Spotkanie odbyło się w siedzibie GUS w dniach 1—5 października 2012 r.

Obecnie Polska spełnia wszystkie wymagania w zakresie statystyki usług wynikające ze zobowiązań międzynarodowych, jednak zawsze istnieje świadomość potrzeby nieustannego dostosowywania metodologii badań do nowych realiów. Pojawiają się zagadnienia, które wymagają udoskonalenia metodologii prowadzonych badań lub wdrożenia nowych. I właśnie w tych działaniach, podejmowanych przez polską statystykę publiczną, można odnaleźć coraz więcej wpływów Grupy Voorburg. Dotyczy to badań:

— *Ocena działalności przedsiębiorstw świadczących usługi związane z obsługą działalności gospodarczej oraz Badanie cen producentów.*

Na podstawie doświadczeń innych krajów w zakresie pomiaru produkcji usług oraz cen producentów należy wnioskować, że wdrożenie tych dwóch badań do nowych typów działalności usługowej powinno uwzględniać ich specyfikę, a wybór zmiennej odzwierciedlającej produkcję oraz metody pomiaru cen producenta — sposób naliczania opłat za świadczenia;

— *Badanie cen producentów usług.*

Analizując zaawansowanie prac opracowania wskaźników producenta w zakresie usług w krajach bardziej rozwiniętych gospodarczo niż Polska należy uznać, że przed polską statystyką publiczną stoi zadanie modernizacji metodologii. Oprócz tradycyjnego pomiaru cen powinien być także uwzględniany wpływ zmian w jakości świadczonych usług na ich poziom czy też innych czynników, np. nabywania części procesu tworzenia usługi z zewnątrz. Udział w pracach Grupy Voorburg umożliwia skorzystanie z doświadczeń innych krajów. Szczególną uwagę poświęca się w nich na odrębne podejście do każdego rodzaju obserwowanej usługi;

— *Popyt na usługi.*

Ze względu na obserwowane zjawiska korzystania z usług firm zewnętrznych przez podmioty i coraz częściej także przenoszenia produkcji dóbr i usług poza granice kraju (*offshoring*), które były omawiane na spotkaniach Grupy Voorburg, wskazane jest prowadzenie bardziej dokładnych analiz wpływu tego zjawiska na rozwój poszczególnych rodzajów działalności usługowej, jak również usług ogółem. Praktyka stosowana przez przedsiębiorstwa, polegająca na koncentrowaniu się na swojej podstawowej działalności, dającej jej przewagę komparatywną i zlecaniu firmom zewnętrznym zadań związanych z obsługą działalności gospodarczej, ma odzwierciedlenie w wielkości uzyskiwanych obrotów. Obecnie usługi biznesowe stają się jednym z czynników produkcji wpływających na efektywność podmiotów gospodarczych;

— *Międzynarodowy handel usługami.*

Jakkolwiek temat międzynarodowej wymiany usług nie jest bezpośrednio ujmowany w pracach Grupy Voorburg, to doświadczenia krajów wskazują, że zjawisko to ma znaczący wpływ na wartość produkcji sektora usług. Pojawiają się kwestie związane z pomiarem wpływu zakupu usług od nierezydentów, które następnie stanowią element produkcji usługi finalnej. Zagadnienie to dotyczy np. usług związanych z oprogramowaniem, które powszechnie są nabywane przez przedsiębiorstwa zlokalizowane w krajach o wyższych kosztach pracy od przedsiębiorstw mających siedzibę w krajach o niższych kosztach pracy. Jak taka procedura nabywania usług wpływa na końcowy efekt produkcji? Czy ceny w handlu międzynarodowym usługami powinny być w tych przypadkach uwzględniane? Niewątpliwie zagadnienie to stanowi odrębny temat do rozważań i powinno być uwzględniane przy sporządzaniu rachunku produkcji sektora usług;

— *Indeks produkcji sektora usług.*

W ramach tej pracy udział w spotkaniach Grupy Voorburg umożliwił przegląd międzynarodowych wytycznych metodologii opracowywania tego wskaźnika oraz metod i doświadczeń innych krajów w uzyskiwaniu danych niezbędnych do jego opracowania.

Prace rozwojowe prowadzone lub planowane do wdrożenia w zakresie badań czy prac metodologicznych w zakresie usług biznesowych są wynikiem m.in. doświadczeń zdobytych w trakcie uczestnictwa statystyków polskich w pracach Grupy Voorburg. Aktywny udział oraz przedstawianie polskich doświadczeń na forum Grupy pozwala na lepsze przygotowanie badań przez statystykę krajową, a także na szukanie kolejnych możliwości rozwoju badań usług.

## ***Zamierzenia***

Znaczenie omawianego zakresu usług oraz ich rozwoju w gospodarce polskiej przyczynia się do wzrostu zapotrzebowania na dane opisujące zmiany zachodzące w tej działalności. Dlatego też rozwój statystyki usług związanych z obsługą dzia-

łałości gospodarczej powinien uwzględniać potrzeby informacyjne zgłaszane przez użytkowników danych, jak również zjawiska obserwowane w gospodarce zarówno polskiej, jak i światowej.

Powoduje to konieczność modyfikacji istniejących badań oraz wprowadzania nowych zbierających niezbędne dane, których nie można uzyskać z innych źródeł informacji. Zmiany te podyktowane są wymaganiami międzynarodowymi związanymi z planowanym w 2016 r. bądź 2017 r. wprowadzeniem ramowego rozporządzenia Integrującego Statystykę Gospodarczą (*Framework Regulation Integrating Business Statistics* — FRIBS).

W opisanych badaniach planowane prace powinny poprawić dostępność i porównywalność danych pochodzących z różnych źródeł, a jednocześnie zwiększyć ich zakres. Wśród głównych działań planowanych w zakresie statystyki usług biznesowych należy wymienić w ramach badania:

- **bieżąca ocena wybranej działalności usługowej** — rozszerzenie zakresu działalności, dla której będą przekazywane wskaźniki oraz wprowadzenie wskaźnika produkcji usług;
- **ocena przedsiębiorstw świadczących usługi związane z obsługą działalności gospodarczej** — skrócenie terminu przekazywania danych z 18 do 16 miesięcy oraz rozszerzenie zakresu podmiotowego badania o podmioty z liczbą pracujących 9 osób i mniej;
- **popytu na usługi** — rozszerzenie zakresu podmiotowego badania o podmioty z liczbą pracujących od 10 do 49 osób;
- **międzynarodowego handlu usługami** — opracowywanie danych według cech przedsiębiorstwa oraz zmiana klasyfikacji na CPA;
- **cen producentów usług** — rozszerzenie zakresu badanych cen producentów.

Szczegółowe propozycje przedstawiane będą stopniowo w rocznych projektach programów badań statystycznych statystyki publicznej oraz pracach metodologicznych.

---

mgr Agnieszka Matulska-Bachura — GUS

## SUMMARY

*The article presents statistical surveys of services related to business activities, especially to: business enterprises, assessment of enterprises providing services related to economic activity, demand for services, international trade of services, ongoing evaluation of service activities and service producer prices. Also methodological work related to the service sector is discussed. In addition, the role of the Voorburg Group and the use of administrative data in the statistics business services are presented.*

## РЕЗЮМЕ

*В статье были представлены статистические обследования связанные с обслуживанием экономической деятельности касающиеся: экономической деятельности предприятий, оценки предприятий предоставляющих услуги связанные с обслуживанием экономической деятельности, спроса на услуги, международной торговли услугами, текущей оценки служебной деятельности, а также цен производителей услуг. Были представлены также методологические работы по сектору услуг. Кроме того статья представляет роль Ворбургской группы и использование административных данных в статистике бизнес-услуг.*